AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

BAKI DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

Görkəmli alim və ictimai xadim, AMEA-nın müxbir üzvü Dövlət mükafatı laureatı, Əməkdar elm xadimi, BDU-nun sabiq rektoru, fizika-riyaziyyat elmlər doktoru, professor

YƏHYA MƏMMƏDOVUN

anadan olmasının 85 illik yubileyinə həsr olunmuş Beynəlxalq elmi konfransın

M A T E R I A L L A R I

Bakı – 2015

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKI DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

Azərbaycanın görkəmli alimi və ictimai xadimi, Dövlət mükafatı laureatı, Əməkdar elm xadimi, BDU-nun sabiq rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor

YƏHYA CƏFƏR oğlu MƏMMƏDOVUN

anadan olmasının 85 illik yubileyinə həsr olunmuş Beynəlxalq elmi konfransın

M A T E R I A L L A R I

Bakı – 2015

KONFRANSIN
TƏŞKİLAT KOMİTƏSİ

1.	akad.A.M.Məhərrəmov	rektor	sədr
2.	AMEA-nın müxbir üzvü, prof. A.H.Kazımzadə	elm və innovasiyalar üzrə prorektor	sədr müavini
3.	prof. N.Ş.İsgəndərov	dekan	sədr müavini
4.	prof. Luben Vulkov	Rousse universitetinin professoru, Bolqarıstan	üzv
5.	prof. Mahir Rəsulov	Bilkent universitetinin professoru, Türkiyə	üzv
6.	prof. Qabil Amirali	Erzincan universitetinin professoru, Türkiyə	üzv
7.	prof. Yalçın Əfəndiyev	Texas universitetinin professoru, ABŞ	üzv
8.	prof. Mahmud Abdel-Aty	Sohaq universitetinin professoru, Misir	üzv
9.	akad.T.A.Əliyev	AMEA-nın İdarəetmə Sistemləri İnstitunun direktoru	üzv
10.	prof. Q.Y.Mehdiyeva	kafedra müdiri	üzv
11.	prof. M.C.Mərdanov	AMEA-nın Riyaziyyat və Mexanika institunun direktoru	üzv
12.	prof. V.R.İbrahimov	professor	üzv
13.	prof. Ə.M.Əhmədov	kafedra müdiri	üzv
14.	prof.M.H.Yaqubov	kafedra müdiri	üzv
15.	dos.V.Ə.Qasımov	kafedra müdiri	üzv
16.	dos.S.C.Əliyev	kafedra müdiri	üzv
17.	dos.F.A.Abdullayev	kafedra müdiri əvəzi	üzv
18.	dos.A.Y.Əliyev	dosent	məsul katib

ÖN SÖZ

GÖRKƏMLİ ALİM, İCTİMAİ XADİM, ELM VƏ TƏHSİL TƏŞKİLATÇİSİ

Dünya şöhrətli alim,tanınmış ictimai xadim, görkəmli elm və təhsil təşkilatçısı, Əməkdar elm xadimi, Dövlət mükafatı laureatı,BDU-nun sabiq rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor Yəhya Cəfər oğlu Məmmədovun 85 yaşı tamam olmuşdur.

Professor Yəhya Cəfər oğlu Məmmədov 1930-cu il oktyabr ayının 10-da Azərbaycan Respublikasının Naxçıvan şəhərində anadan olmuşdur. 1954-cü ildə Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU) fərqlənmə diplomu ilə bitirərək aspiranturada saxlanılmış, 1957-ci ildə vaxtından əvvəl namizədlik dissertasiyasını müdafiə etmiş, . universitetdə müəllim,sonralar isə baş müəllim, dosent kimi fəaliyyə göstərmişdir. Professor Yəhya Məmmədov 1965-ci ildə müvəffəqiyyətlə doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək həmin ildə Hesablama riyaziyyatı kafedrasına müdir seçilmiş, ömrünün sonunadək -35 il bu vəzifəni uğurla icra etmişdir.O, 1971-ci ildən 1987-ci ilədək BDU-nun elmi işlər üzrə prorektoru, 1987-1989-cu illərdə isə rektoru vəzifələrində çalışmışdır. Prof. Yəhya Məmmədov prorektor kimi 17 illik gərgin fəaliyyəti ərzində universitetdə elmin inkişafına, onun beynəlxalq nüfuzunun yüksəlməsinə, bir çox elmi tədqiqat laboratoriyalarının yaradılmasına, elmi tədqiqatların inkişafına, onların səmərəliliyinin artırılmasına, elmin istehsalat və tədris prosesi ilə əlaqələrinin yaxşılaşdırılmasına xüsusi diqqət və qayğı göstərmişdir. Onun rektorluq dövrü respublikamız üçün mürəkkəb və təlatümlü illərə düşsə də,nüfuzuna və ləyaqətinə zərrə qədər də xələl gətirməmiş, əksinə Azərbaycan təhsilinin və elminin bayraqdarı olan Universitetdə tənəzülün qarşısını almaga çalışmış, milli düşüncənin beşiyinə çevrilən bu təhsil ocağının başında böyük vətənpərvər bir ziyalının dayandığını ləyaqətlə nümayiş etdirmişdir.

Prof. Yəhya Məmmədov qeyri-xətti analiz və hesablama riyaziyyatı sahəsində dünyada tanınmış görkəmli alimlərdən biridir. O, dünyanın müxtəlif ölkələrində çap olunmuş 100-dən çox elmi məqalənin, 7 monoqrafiyanın bundan əlavə 5 dərslik və dərs vəsaitinin müəllifidir.

Prof. Y.C. Məmmədov riyaziyyat aləmində sağ tərəfi birtərəfli qiymətləndirməyə tabe olan, qeyri-xətti operator-diferensial tənliklərin həllinin tədqiqi üsulunun, eləcə də abstrakt qeyri-xətti Volter operator tənliklər nəzəriyyəsinin yaradıcılarından biridir. O, 1974-cü ildə nəşr etdirdiyi "Adi diferensial tənliklərin təqribi həllərinin tapılması üsulları" adlı monoqrafiyasına görə Respublika Dövlət Mükafatına layiq görülmüşdür. Prof. Y.C. Məmmədov müəyyən sinif tənliklərin, həlli sürətlə yığılan iterasiyalar şəklində axtarılan ekvivalent tənliklərə gətirilməsi üçün yeni üsul təklif etmişdir. Bu üsul riyazi elmi ədəbiyyatda "Məmmədov üsulu" adlandırılır.

Onun rəhbərliyi altında Azərbaycandan başqa dünyanın 9 ölkəsindən (Almaniya, Əlcəzair, İraq, Misir, Polşa, Rusiya, Türkiyə, Türkmənistan və Özbəkistan) 32 nəfər namizədlik dissertasiyası müdafiə etmişdir. Hazırda onlardan 8-i elmlər doktoru və professordurlar. Prof. Y.C.Məmmədov keçmiş sovetlər birliyinin bir çox şəhərlərində 60-dan çox namizədlik və doktorluq dissertasiyalarına oponentlik etmişdir. O, dünyanın bir çox ölkələrində keçirilən Beynəlxalq konqres və konfranslarda Azərbaycan riyaziyyat məktəbini ləyaqətlə təmsil etmiş, SSRİ-nin Ali Təhsil Nazirliyinin nəzdindəki Elmi Metodik Şuranın Riyaziyyat Bölməsi Rəyasət heyətinin üzvü olmuşdur. Prof. Y.C.Məmmədov bir çox nüfuzlu beynəlxalq mükafatlara, o cümlədən "Akademik Vavilov" medalına, "Drujba narodov" ordeninə layiq görülmüş, ABŞ-ın Minneapolis şəhərinin "Fəxri vətəndaşı" seçmişdir. Böyük xidmətlərinə görə 1980-ci ildə ona "Əməkdar elm xadimi" fəxri adı verilmiş, 1983-cü ildə isə Azərbaycan Respublikasının Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü seçilmişdir.

Azərbaycan riyaziyyat elminin inkişafında böyük xidmətləri olmuş Prof. Yəhya Məmmədov 2000-ci il yanvarın 26-da ömrünün çiçəklənən dövründə dünyasını dəyişməsinə baxmayaraq, görkəmli alim, yüksək mənəvi keyfiyyətlərə malik insan, elm və təhsil təşkilatçısı kimi tanıyanların qəlbində bu gün də yaşayır. 85 illik yubileyi münasibətilə elmi konfransın keçirilməsi onun parlaq xatirəsinə alimlərin, ziyalıların ehtiramının daha bir göstəricidir.

Bakı Dövlət Universitetinin rektoru,
akademik Abel Məhərrəmov